

Notitie t.b.v. bespreking BWO maandag 5 juli om 12.30 uur inzake aangepast verzoek Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) praktijkproeven kerkdiensten van 28 juni 2021.

Aangepast verzoek CIO

Vanuit de rijksoverheid is tot nog toe geen budget uit de algemene middelen beschikbaar gesteld voor de praktijkproeven kerkdiensten (zie hieronder voorgeschiedenis). Gelet op de eerdere afwijzing en n.a.v. het overleg met de Minister van JenV op 23 juni jl. heeft het CIO het verzoek aangepast (bijlage 1).

Aangepast verzoek CIO d.d. 28 juni 2021:

- Het laten uitvoeren van maximaal zes praktijkproeven in diverse soorten kerkdiensten (i.p.v. de eerder gevraagde tien) en daarbij gebruik maken van de gedragsondersteuning die DGSC-19 heeft aangeboden¹ en van de snelsten die VWS eerder heeft aangeboden. Tijdens deze praktijkproeven wil men ook onderzoek verrichten naar samenzang in relatie tot ventilatie. Dit soort onderzoek wordt niet aangeboden door DGSC-19.
- **Toelichting uit aangepast verzoek CIO:**
- "Het is de bedoeling dat in maximaal zes kerkgebouwen, behorend tot de achterban van CIO, onderzoek wordt gedaan naar het gedrag van de kerkgangers met inachtneming van de 1,5 m regel en andere basisregels (hygiëne) en naar de gevolgen van samenzang (verspreiding aerosolen in relatie tot ventilatie).
- Daarbij komen de volgende onderdelen aan de orde:
 1. Voorafgaande toegangstesten (om niet beschikbaar gesteld door VWS) (nader uit te werken: benodigde administratieve/digitale omgeving)
 2. Gedragsonderzoek: hierbij maken we graag gebruik van het aanbod van DG Samenleving
 3. Onderzoek naar samenzang in kerkgebouwen in relatie tot wel of niet aanwezig (natuurlijke) ventilatie en diverse bouwvormen/gebouweeftijden. De hierbij gehanteerde onderzoeksmethode bestaat in hoofdlijnen uit de navolgende onderdelen:
 - Meten met selectieve gas camera
 - Gelijktijdig opnemen met videocamera
 - Monitoren van luchtkwaliteit op meerdere punten in de kerkruimte"
- Het CIO verzoekt financiële ondersteuning vanuit de rijksoverheid, zij het dat het bedrag nu wordt beperkt tot € 128.719 (€ 106.380 exclusief btw) i.p.v. de eerder gevraagde
- € 250.000. Dit bedrag van ongeveer € 130.000 is alleen bedoeld voor het onderzoek zoals aangegeven onder punt 3 (onderzoek naar samenzang in relatie tot ventilatie). Zie bijlage 2 voor het kostenoverzicht.

Voorgeschiedenis

De afgelopen periode (april-juni) is op verschillende manieren onderzocht of financiering van praktijkproeven kerkdiensten mogelijk is.

- Het Directeurenoverleg Covid (DOC) heeft tweemaal (op 1 en 8 juni jl.) afwijzend gereageerd op het voorstel van JenV om praktijkproeven voor religieuze organisaties te financieren en wilde het voorstel van JenV niet doorsturen naar de ACC/MCC. In die claim zat ook het onderdeel 'Onderzoek naar zingen'.
- Het DOC heeft op 1 juni niet ingestemd met de financiering van de praktijkproeven en heeft aangegeven dat nader gemotiveerd moet worden: of de gewenste praktijkproeven in deze fase van de crisis nog nodig zijn en wat de wetenschappelijk aanvullende waarde is van deze praktijkproeven, kunnen niet resultaten van andere fieldlabproeven afdoende antwoord geven (bv. ook m.b.t. zingen)? Welk element in deze proeven is nog niet onderzocht en van belang om te onderzoeken.

¹ DGSC-19 heeft aangegeven dat het CIO het gedragsonderzoek wel op korte termijn moet laten uitvoeren. Dit omdat de gedragsondersteuning met name van belang is tijdens deze fase van de crisis (gedragsexpertise kan worden ingezet naar eigen behoefte en op maat, om het naleven van de basismaatregelen, zoals afstand houden en hygiënevoorschriften bij de invoering van versoepelingen gemakkelijker te maken). De gedragsondersteuning in kerken zou dan in de maanden juli/augustus moeten plaatsvinden.

- T.b.v. het DOC van 8 juni is de notitie aangepast en zijn de vragen van het DOC op 1 juni beantwoord. Samengevat is aangegeven dat:
- *Vanwege het feit dat ventilatie in de verschillende typen religieuze gebouwen sterk kan verschillen, wil het CIO specifiek onderzoek (o.m. meting reikwijdte aerosolen/druppelverspreiding in relatie tot de ventilatie) doen dan is verricht in de zgn. fieldlabs evenementen (zie ook OMT-advies 115, pag. 10 van 31-05-21). Men wil met behulp van van deze kennis adviezen en protocolvoorschriften (met name voor zang/beweging irt ventilatie) opstellen voor veilig kerkbezoek, die beschikbaar komen voor alle kerkbeheerders. Kerkbeheerders kunnen daarop hun protocollen aanpassen/verbeteren voor meer veiligheid. Dit is niet alleen van belang voor de huidige situatie, maar ook voor de toekomst mede gelet op mogelijke virusmutaties.*
- Het DOC heeft op 8 juni opnieuw afwijzend gereageerd op het verzoek vanwege onvoldoende financiële onderbouwing en omdat de fieldlaborganisatie evenementen dit niet op zich wil nemen. Voorts was het DOC niet overtuigd van het nut van de praktijkproeven, mede gelet op het huidige epidemiologisch beeld.
- Notabene: De financiële claim die in het DOC voor lag, zag niet alleen op het verzoek van het CIO maar ging ook uit van het beschikbaar stellen van budget uit de algemene middelen voor de andere vier religieuze koepelorganisaties. In totaal is begin juni aan het DOC een bedrag van € 1.250.000 uit de algemene middelen gevraagd.
- Het eerdere overleg (april/mei) met VWS heeft geleid tot een aanbod vanuit VWS voor 1500 gratis sneltesten via de testlocaties van Stichting Open Nederland (SON).
-